

Opole, 14 czerwca 2017

dr hab. Magdalena Hlawacz

Instytut Sztuki

Uniwersytet Opolski

**Ocena pracy doktorskiej, dorobku artystycznego i dydaktycznego mgr Zuzanny Dyrdy
w przewodzie doktorskim, w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuk pięknych,
wszczęty przez Radę Wydziału Grafiki i Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych
im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu**

Podstawowe informacje

Mgr Zuzanna Dyrda urodziła się 11 września 1987 roku w Gliwicach. Jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Wydziału Grafiki i Sztuki Mediów, na kierunku *Grafika*. Dyplom magisterski obroniła w 2013 roku w Pracowni Projektowania Graficznego prof. Eugeniusza Smolińskiego oraz w Pracowni Grafiki Warsztatowej prof. Christopfera Nowickiego. W roku 2011 uzyskała również tytuł zawodowy licencjata na kierunku *Kulturoznawstwo*, na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. W latach 2013–2016, jako doktorantka Międzywydziałowych Studiów Doktoranckich, odbywała praktykę w Pracowni Serigrafii prowadzonej przez prof. Christopfera Nowickiego i as. Martę Kubiak na Wydziale Grafiki i Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Od 2013 roku prowadzi i obsługuje sekretariat studiów w języku angielskim na tymże wydziale. Dwukrotnie przebywała na stypendium w ramach programu Erasmus – w roku akademickim 2010/2011 w École Supérieure d'Art et de Design d'Orléans we Francji oraz w roku 2016 w Bergen Academy of Art and Design w Norwegii.

Ocena dorobku twórczego i aktywności artystycznej

Twórczość artystyczna, naukowa i projektowa Zuzanny Dyrdy w latach 2013–2015 świadczy o dużej aktywności i znajduje potwierdzenie w licznych wystawach, publikacjach, katalogach wystaw zbiorowych i pokonkursowych, konferencjach oraz projektach kuratorskich.

Dorobek trzech lat pracy artystycznej można uznać za znaczący – 3 wystawy indywidualne w kraju oraz blisko 30 wystaw zbiorowych oraz projektów artystycznych w kraju i za granicą. Wystawy zbiorowe to przeważającej większości wydarzenia o międzynarodowym zasięgu i konkursowym lub kuratorskim charakterze (m.in. *14th European Biennial Competition For Graphic Art* – Arentshuis Musea Brugge, Belgia; Wystawa Katedry Grafiki Artystycznej, Główna Aula Akademii Sztuk Pięknych, Gdańsk; *Membership Exchange Portfolio Exhibition*, Academy of Art University, San Francisco, USA; *In Search of New Printmaking. The Polish Case*, ArtZone 461 Gallery, San Francisco, USA; *Grafika post-cyfrowa. Redefinicja pojęcia matrycy*, Galeria Neon, Centrum Sztuk Użytkowych. Centrum Innowacji, Wrocław; *In Search of New Printmaking. The Polish*

Case – IMPACT 9. International Print Conference, Hangzhou, Chiny; 9. *Triennale Grafiki Polskiej*, Muzeum Śląskie, Katowice; *Grand Prix Młodej Grafiki Polskiej*, Galeria Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie; *Contemporary Polish Printmaking* – Pienkow Gallery, Knoxville, USA; *Membership Exchange Portfolio Exhibition* – UTK 2015 SGC International Conference w University of Tennessee w Knoxville, USA; *The Wrocław School of Printmaking* – UTK 2015 SGC International Conference w University of Tennessee w Knoxville, USA). Ponadto po otwarciu przewodu doktorskiego Zuzanna Dyrda zaprezentowała swoje prace na 15 wystawach zbiorowych (m.in. w Kanadzie, Japonii, Rumunii, Szwecji, Mińsku i we Włoszech).

Potwierdzeniem jakości zrealizowanych prac są nagrody i wyróżnienia w prestiżowych konkursach graficznych. W roku 2015 praca pt. *Siedź cicho* została nagrodzona na dwóch wiodących konkursach ogólnopolskich: na 9. *Triennale Grafiki Polskiej* (Nagroda Dziekana Wydziału Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu dla Młodego Twórcy) oraz w ramach konkursu na *Grand Prix Młodej Grafiki Polskiej 2015* (Nagroda Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi).

Ponadto Zuzanna Dyrda w 2013 i 2015 roku była stypendystką Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu jako wyróżniająca się doktorantka.

Warte uwagi jest uczestnictwo doktorantki w stażach (m.in. *Primitive Printmaking* – staż w Center for the fine Print Research, University of the West of England, w Bristolu, w Wielkiej Brytanii w 2014); warsztatach (m.in. *Nowe Technologie w Grafice Warsztatowej* we Wrocławiu), plenerach (m.in. *Interdisciplinary Printmaking*, w ośrodku grafiki artystycznej Falu Konstgrafiska Verkstad w Falun w Szwecji) oraz w sympozjach i konferencjach, na których w latach 2013–2015 wygłosiła 5 prelekcji i wykładów, w tym 3 zagraniczne (Portfolio Sessions podczas Międzynarodowej Konferencji Graficznej SGCI San Francisco w San Francisco / USA; Sphere Southern – Graphic Council International Conference, Knoxville / USA – prelekcja w ramach panelu: *Dialogues: Modes of Exchange and Collaborative Practices* oraz Innovation in Art – International Fine Arts Students Congress, Stambuł / Turcja).

Od 2015 roku Zuzanna Dyrda jest członkiem (a od 2017 roku zasiada w prezydium) Akademii Młodych Uczonych i Artystów, która skupia naukowców i artystów z różnych dziedzin nauki i sztuki oraz propaguje idee jedności wiedzy, prowadząc międzydziedzinowe badania oraz śmiałe projekty edukacyjne i popularyzatorskie. Członkostwo w Akademii świadczy o zainteresowaniu doktorantki interdyscyplinarnym podejściem do sztuki i nauki oraz znajduje potwierdzenie w jej pracy artystycznej i dydaktycznej.

Pełny spis aktywności twórczej Zuzanny Dyrdy znajduje się w przedłożonej dokumentacji przewodowej.

Analiza dokonań twórczych poprzedzających cykl doktorski

Nie sposób przejść do analizy dzieła doktorskiego Zuzanny Dyrdy bez przywołania jej prac wcześniejszych, bo to one właśnie wpłynęły w dużej mierze na ukształtowanie się końcowej koncepcji pracy doktorskiej.

Zuzanna Dyrda od początku 2013 roku, czyli od rozpoczęcia studiów doktoranckich, pracuje nad tematem *Ingerencja w przedmiot. Druk transgresywny*, skupiając się na wypracowaniu własnych koncepcji i założeń druku transgresywnego oraz na działaniach eksperymentalnych w obrębie grafiki artystycznej. Druk transgresywny jest dla niej przełamaniem klasycznego paradygmatu matryca – odbitka oraz próbą redefinicji podstawowych dla grafiki pojęć.

Matryce są wśród nas. Grafika posiada niesamowitą moc dostosowywania się do warunków w jakich przyszło jej zaistnieć. Ja staram się tę właśnie cechę grafiki uwydatniać – pisze Zuzanna Dyrda i to stanowi punkt wyjścia do podjęcia twórczego wysiłku, a także wskazuje na pomysłowość i czujność z jaką dokonuje wyboru matryc (m.in. taborety, stoły, stare drewniane czcionki, deska do krojenia, panele podłogowe, czy też wreszcie drewniana sauna), aby następnie przy użyciu tych matryc drukować.

Kolejne realizacje Zuzanny Dyrdy to odświeżone i pogłębione spojrzenie na temat. Podejmowane przez nią działania mają zawsze charakter interdyscyplinarny i dążą do zaistnienia grafiki artystycznej na pograniczu dziedzin takich jak site-specific, instalacja czy sztuka ciała.

Prace z cyklu *Krzesła i taborety*, pt. *Siedź cicho*, *Just Married* i *Mam to w dupie* powstałe w latach 2014–2015, niosą ze sobą odautorskie komunikaty dedykowane konkretnym osobom. Są to drzeworytnicze instalacje, o charakterze interaktywnym, które umożliwiają – poprzez siadanie – odbicie grafik bezpośrednio z powierzchni matrycy pokrytej farbą drukarską na pośladkach. Prace z tego cyklu mają osobisty charakter, odwołują się do relacji autorki z bliskimi, powstają jako twórcze reakcje na procesy i wydarzenia zachodzące w najbliższym otoczeniu. Nie sposób odmówić im przewrotnego charakteru i poczucia humoru (przykładem może być portret ślubny z napisem „Just Married” na nagich pośladkach rodziców), czy też praca, gdzie (znów!) na nagich pośladkach kolegów-muzyków odbito żartobliwy komentarz „Mam to w dupie”, żeby uwypuklić (nomen omen) ich reakcje na zastane porządki, schematy i wymagania. Prace z serii *Krzesła i taborety* są bardzo proste w formie, ale wymowne i trafne w swym przekazie.

Living diary – *Żywy pamiętnik* to 300-dniowy graficzny eksperyment z 2015 roku. Autorka przy użyciu drewnianych zecerskich czcionek codziennie drukowała na swoim ciele hasło, które było komentarzem do przeżywanych w tamtym czasie wydarzeń i emocji. Tak jakby ożywiała pamiętnik i była nośnikiem treści, a jej ciało interfejsem. Zarówno na poziomie wizualnym, jak i treściowym praca ta jest intymnym autoportretem Doktorantki.

W projekcie *Traces/Footprints* rolę matrycy pełnią drewniane panele podłogowe, na powierzchni których autorka wycięła proste słowa w języku angielskim, a następnie odbijała je na stopach. W ten sposób powstał swoisty autorski słownik, który był zaprzeczeniem idei słownika – nic nie tłumaczył. Ciekawa metafora zagubienia w obcym językowo świecie pojęć i ich wieloznaczności.

Praca *Animals not allowed on tables* powstała na blacie starego stołu i była pierwszą próbą odbicia matrycy na większej powierzchni ciała. To praca na ciele i o ciele, w której autorka docieka problemu uprzedmiotowienia ciała.

Grafika *Butterflies* jest warta przywołania, gdyż to pierwsza, która powstała przy użyciu plotera laserowego. Wszystkie działania eksperymentalne w obrębie grafiki o efemerycznym charakterze autorka dokumentuje fotograficznie, a następnie drukuje cyfrowo.

Ocena koncepcji i realizacji pracy doktorskiej

Zuzanna Dyrda poddała ocenie rozprawę pisemną *Ingerencja w przedmiot. Druk transgresywny* oraz zestaw prac artystycznych pod tytułem *Brudas*.

W rozprawie pisemnej autorka poszerza kontekst dzieła artystycznego, przywołuje liczne inspiracje, eksplikuje kolejne etapy pracy twórczej oraz uzasadnia dokonywane wybory. Przedstawia techniczny proces powstawania grafik oraz omawia stosowane metody. Wskazuje punkty zwrotne w procesie twórczym, ocenia ich znaczenie i wpływ na własne działania. Jest to interesująca rozprawa i świadczy o zrozumieniu procesu twórczego oraz wysokiej świadomości podejmowanych działań.

Praca artystyczna *Brudas* to zestaw, na który składają się: matryca w postaci drewnianej sauny, materiał wideo oraz dokumentacja fotograficzna z działań drukarskich wykonana w postaci wydruków cyfrowych. Przekształcenie drewnianego pomieszczenia sauny w wielką matrycę jest zaskakujące, można by nawet rzec – pełne fantazji, a jednocześnie prowokuje estetycznie i intelektualnie.

Bardzo znaczący dla pracy artystycznej Zuzanny Dyrdy był pobyt w Norwegii, w Bergen Academy of Art and Design na stypendium Erasmus+, podczas którego miała okazję pracować pod okiem grafika Thomasa Kilppera. Spotkanie z artystą, którego prace od dawna były dla niej inspirujące, wpłynęło na kształtowanie

się dzieła doktorskiego, a przede wszystkim na odejście od pojedynczego przedmiotu w stronę aranżacji graficznej przestrzeni. Wybór sauny nie powinien dziwić, zważywszy na jej popularność w krajach skandynawskich, wieloletnią tradycję, a także jej społeczny wymiar.

W pracy Zuzanny Dyrdy sauna to przestrzeń intymna, przestrzeń nagości, ale także przestrzeń znacząca i stygmatyzująca.

Autorka pisze: Tak jak w poprzednich realizacjach, również w saunie umieściłam hasło będące moim komentarzem do kreowanej sytuacji. Wykorzystanie w tej pracy tytułowego słowa „brudas” powtarzanego na różnych powierzchniach i w różnych układach typograficznych także posiada wielopłaszczyznowe uzasadnienie. Zastosowanie terminu będącego antonimem czystości i oczyszczenia którą reprezentuje tradycyjnie rytuał korzystania z sauny ma jeszcze podkreślić odwrócenie przeze mnie funkcji tego pomieszczenia. Zamiast usuwania zanieczyszczeń i toksyn z organizmu „korzystanie” z mojej instalacji powoduje powstające na skórze zabrudzenia-odbitki.

Moim zdaniem to bardzo ciekawy kontrast sytuacji – z jednej strony sauna to rodzaj łaźni, do której przychodzimy, żeby się oczyścić – z drugiej mamy do czynienia z instalacją opierającą się na grafice warsztatowej, która z natury swej jest „brudna” i „brudząca”. Już na poziomie semantycznym zestawienie sauny z tytułem *Brudas* powoduje znoszenie się znaczeń. Zamiast oczyszczenia – brud, wybrudzenie, naznaczenie, oznakowanie.

Autorka akcentuje również inne konotacje słowa „brudas” – „brudas” w znaczeniu rasistowskim, którego używamy w nawiązaniu do odmiennego koloru skóry, pochodzenia czy wyznania; słowo „brudas”, które w myśl dziecięcej zabawy wypisujemy na karoserii brudnego samochodu, czy też zwykły „brudas” w aspekcie higienicznym.

Transgresja druku w pracach Zuzanny Dyrdy ma wiele wymiarów, a najbardziej podstawowym z nich jest uznanie matrycy jako pełnoprawnej i integralnej w dziele artystycznym. Autorka proponuje taki model dzieła artystycznego, w którym zarówno matryca, jak i podłoże, ale też i powstająca w efekcie odbitka, a i siłą rzeczy – autor i odbiorcy, stają się podmiotami uczestniczącymi w procesie powstawania, trwania i odbierania dzieła. Z drugiej strony, rzecz jasna, wszystkie te elementy mają swój bardzo przedmiotowy charakter: matryce przygotowywane w drewnie, tradycyjnym, podstawowym materiale rzeźbiarskim; „podłoża” czyli ludzka skóra z całym bagażem cielesności, i wreszcie odbitka. Najważniejsza jednak w tym zestawieniu jest relacja – żaden z tych przedmiotów, ani „wydlubana” sauna, ani nadzy ludzie nie mają w tym dziele znaczenia, dopóki w procesie reprodukcji graficznej nie wchodzi w relacje: wzajemnie ze sobą, z autorką i z samymi sobą.

Żadna odbitka nie może zostać powtórzona, ciała mają inne kształty, faktury, właściwości, inaczej reagują na parę w saunie. Młode, starsze, pofałdowane, owłosione, a co więcej – ulegające przemianom w czasie, sprawiają, że zawsze inaczej układa się na nich farba drukarska. Wszystko to świadczy o unikatowości odbitek i indywidualnym charakterze powstającego obrazu. Materiał wideo świetnie pokazuje podmiotowość ciała, które „wypaca” odbitkę ze swojej skóry, samemu stając się twórcą kolejnego wariantu dzieła.

To cenna i dojrzała decyzja warsztatowa: matryca pozostaje częścią dzieła, a odbitki (zwłaszcza te na ludzkich ciałach) są jedyne w swoim rodzaju – żyją, ociekają, marszczą się, pocą, zginają i rozmazują. Tym samym Dyrda dokonuje poważnej redefinicji relacji autora i dzieła, wprowadzając podmiotowość narzędzia i podmiotowość podłoża. Dzieło staje się skomplikowaną interakcją autora, narzędzia i podłoża. Jeśli dodać do tej triady zaangażowanie odbiorców dzieła, którzy muszą uczestniczyć w nim, a nie tylko je oglądać – rodzi się fascynująca dyskusja o grafice i sztuce w ogóle.

Ważny aspekt tej realizacji stanowi sam proces drukowania: nagie ciała muszą położyć, przyłożyć, przysunąć się do powierzchni matryc. To od ich właściwości, sprawności i sprawczości zależy efekt końcowy. Ciała te pozostają poza kontrolą artysty, który używa ich jak przedmiotów.

Decyzja formalna dotycząca prymitywnego charakteru wyciętych wzorów i napisów wydaje się tu bardzo na miejscu – pierwotne, surowe, odarte z estetyzacji kształty i hasła dopełniają dosadny i mocny przekaz. Wszelkie ingerencje rysunkowe i elementy graficzne zostały tu świadomie zredukowane. *Wykorzystany przeze mnie bardzo prosty sposób cięcia drzeworytu ma w swojej idei również nawiązywać do prostoty, może nawet prymitywności. Założeniem takiego sposobu opracowania matrycy było podkreślenie (...) tytułowego hasła* – argumentuje Autorka.

W pracy *Brudas* paradoksalnie znamieny jest wątek oczyszczenia. Człowiek i jego ciało brudzą się w sensie dosłownym i przenośnym. *Osoby „korzystające” z mojej sauny również w pewien sposób są werbalnie atakowane słowem „brudas”, agresja ta przeradza się jednak również w ingerencję cielesną. Pojawia się ono na ich ciałach w różnych miejscach, przyjmuje różne formy, czasami odbijając się jedynie częściowo. Często wtedy z hasła „brudas” tworzy się słowo „brud”* – zauważa trafnie Dyrda.

W opisywanych przez Autorkę reakcjach modeli przełamywany wstyd, powodowany normami społecznymi i kulturowymi, buduje ich własną, nową relację ze swoim ciałem. To prowadzi Zuzannę Dyrdę do rozważań na temat związku cielesności z tożsamością. Jeśli przyjąć, że jej podejście jest dyskusją z kondycją człowieka i kondycją sztuki w dobie późnej nowoczesności, zrationalizowanej, mechanicznej i cyfrowej, a więc i post-cielesnej, to prezentowana praca jest ważnym przypomnieniem o społecznym znaczeniu ciała.

Można powiedzieć, że Autorka analizuje ciało jako wytwór kultury, który niezmiennie przynależy do świata natury. To bardzo ciekawe, że nawet rozebrane ciała wciąż podlegają kategoryzacji płci, wieku, przyjętych norm atrakcyjności. Farba drukarska i matryca nie niwelują różnic społecznych. Definiowanie tego, kim jesteśmy zaczyna się od tego, kim się rodzimy i jacy w sensie cielesnym jesteśmy. Nasze emocje nie tylko wiążą się i dotyczą naszego ciała, ale są jego bezpośrednią reakcją na sytuację, w której się znajduje.

Cykl prac Zuzanny Dyrdy, aspirujących do rangi dzieła doktorskiego spełnia wszelkie wymogi pod względem artystycznym i naukowym. Jest to przemyślana, dojrzała realizacja prawidłowo dopełniona kontekstem znaczeniowym i koncepcyjnym. Posiada spójną ideę, a użyte środki formalne świadczą o świadomości twórczej. Każda praca powoływana przez Dyrdę posiada podłoże koncepcyjne i eksplikację. To bardzo istotne i wartościowe w dobie nadmiaru bezrefleksyjnie powoływanych obrazów. Autorka trafnie podsumowuje swoje poszukiwania, pisząc: *Działania drukarskie prowadzą ku pytaniom: czy to nadal jest odbitka graficzna? Czy to nadal jest matryca graficzna?*, a nieudzielanie odpowiedzi zostawia otwarte pole doświadczenia i eksperymentowania.

Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego w obszarze sztuki

W latach 2013–2016, jako doktorantka Międzywydziałowych Studiów Doktoranckich, Zuzanna Dyrda odbywała praktykę w Pracowni Serigrafii prowadzonej przez prof. Christophera Nowickiego i as. Martę Kubiak, a także prowadziła samodzielnie przedmiot *Metodologia badań artystycznych* w Pracowni Druku Cyfrowego i Technik Eksperymentalnych na Wydziale Grafiki i Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

Jako początkujący dydaktyk prowadziła samodzielnie zajęcia i konsultowała prace studenckie w ramach konkretnych zadań realizowanych w pracowni. Cele, które wyznacza sobie Zuzanna Dyrda w pracy dydaktycznej to rozwijanie przez studentów umiejętności analizy i interpretacji określonych założeń, rozwój indywidualnych możliwości, a także rozwijanie zdolności do pracy w zespole i kreatywności w podejmowaniu działań kolektywnych. To bardzo cenne i ważne założenia, które świadczą o zrozumieniu różnorodności procesów twórczych i jej akceptacji.

Zuzanna Dyrda prowadziła również wykłady w ramach przedmiotu *Wybrane Zagadnienia Sztuki Współczesnej* dla studentów niestacjonarnych studiów drugiego stopnia *Printmaking in English*. Wykłady w języku angielskim obejmowały tematykę rozwijaną w ramach projektu doktorskiego i odnosiły się do eksperymentalnych działań artystycznych w obszarze grafiki warsztatowej. Świadczy to o szerokim obszarze poszukiwań artystycznych i naukowych doktorantki.

Można nadmienić, że w 2015 roku Zuzanna Dyrda została powołana na recenzenta pracy magisterskiej studentki niestacjonarnych studiów magisterskich II stopnia w języku angielskim.

W latach 2013–2015 Zuzanna Dyrda była aktywnym członkiem zespołu projektu „Przez grafikę intermedialną do postprodukcji fotograficznej, filmowej i telewizyjnej” współfinansowanego przez Unię Europejską, który organizował i obsługiwał studia podyplomowe w języku angielskim *Interdisciplinary Printmaking* oraz *Postprodukcja fotograficzna, filmowa i telewizyjna* w języku polskim. Brała udział w organizacji staży, wyjazdów rezydencyjnych, kursów mistrzowskich, warsztatów, wykładów i prezentacji.

Na szczególną uwagę zasługuje wkład Zuzanny Dyrdy w proces umiędzynarodowienia Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. To bardzo ważna działalność, którą z uwagi na ogromne zaangażowanie doktorantki można nazwać wręcz misyjnością. Nawiązywanie z uczelniami zagranicznymi kontaktów, ich podtrzymywanie i skuteczne umacnianie pozwalają na promocję wrocławskiej akademii w kraju i poza jego granicami. Zuzanna Dyrda organizowała i koordynowała wykłady gościnne zagranicznych profesorów i artystów (prof. Beauvais Lyons z University of Tennessee w USA, prof. Fan Min, Prof. Wang Lianmin, Prof. Fei Mingyu z Chin, Modhir Ahmed ze Szwecji); administrowała profil Wrocławskiej Szkoły Grafiki na portalu społecznościowym w celu promocji Katedry, jej pracowników i studentów; organizowała i współorganizowała wystawy studentów i pracowników ASP we Wrocławiu; koordynowała plenery i wyjazdy (także zagraniczne).

Na swoim koncie ma również projekty kuratorskie: *Revelations. The Printfolio Presentation* – Galeria MMXIII, Wrocław, *Grafika post-cyfrowa. Redefinicja pojęcia matrycy* – międzynarodowa wystawa w ramach programu towarzyszącego Międzynarodowego Triennale Grafiki Kraków 2015, Galeria Neon we Wrocławiu (wraz z prof. Aleksandrą Janik), *Dialogue. Exchange Portfolio* – projekt exchange portfolio.

Dwa lata z rzędu pełniła także funkcję Przewodniczącej Samorządu Doktorantów na ASP we Wrocławiu.

Reasumując, Zuzanna Dyrda wykazała się znacznym dorobkiem dydaktycznym, organizacyjnym i popularyzatorskim w obszarze sztuki, udowadniając tym samym, że jest prawdziwie zaangażowana w pracę na rzecz akademii i studentów.

Konkluzja

Mgr Zuzanna Dyrda przedstawiła do oceny pracę o wysokim poziomie artystycznym, która stanowi ciekawą analizę jej dotychczasowych działań i dokonań twórczych, a także oryginalne spojrzenie na podjęty problem artystyczno-badawczy. Praca doktorska *Ingerencja w przedmiot. Druk transgresywny*, a także dorobek twórczy, dydaktyczny oraz działalność organizatorska i popularyzatorska w dziedzinie sztuki w pełni uzasadniają nadanie mgr Zuzannie Dyrdzie stopnia doktora sztuki.

Zważywszy na całokształt działalności twórczej Doktorantki oraz jej aktywność artystyczną z całym przekonaniem popieram wnioski Rady Wydziału Grafiki i Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu o przyznanie mgr Zuzannie Dyrdzie stopnia doktora w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuk pięknych.